

HỎI – ĐÁP VỀ SÁCH GIÁO KHOA TIẾNG VIỆT 1 BỘ SGK CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

(SGK LỚP 1 THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018)

www.xuatbangiadinh.vn/sgk

www.xuatbangiadinh.vn/video

Tiến độ của các bộ sách khác nhau là khác nhau. Có bộ hết HKI các con học hết phần Học vần, sang HKII các vần khó được lồng trong các bài đọc. Nhưng có bộ sang HKII vẫn tiếp tục học Học vần. Các vần khó này được lồng trong các bài đọc và trên thực tế, có thể đến lớp 5 HS vẫn sai trong các vần này. Tiến độ khác nhau đó có khó khăn gì khi HS chuyển trường?

Trả lời: Theo quy định cũng như theo thực tế triển khai các công tác chuyên môn trong nhà trường thì việc dạy các môn khác nhau thuộc các bộ SGK khác nhau không có trở ngại đáng kể. Vì theo yêu cầu chuẩn đầu ra của CT thì kết thúc một năm học, HS sẽ có một kết quả đầu ra như nhau do CT quy định. Ví dụ với môn Tiếng Việt, kết thúc lớp 1, HS phải đọc được một văn bản với độ dài tối đa 130 chữ, tốc độ đọc từ 50 – 60 chữ trong một phút, có khả năng nghe – viết chính tả một đoạn văn có độ dài 35 chữ. SGK các môn khác cũng được biên soạn theo quy định của chuẩn đầu ra của CT. Tuy nhiên, mỗi bộ sách có quan điểm biên soạn riêng, có thông điệp và cách tiếp cận riêng, có sự kết nối nhất định giữa các môn. Trong quá trình biên soạn, các TCB - CB - TG các môn có trao đổi để tạo nên sự kết nối, tích hợp. Song cùng một chủ đề, mỗi SGK có cách khai thác khác nhau tùy vào đặc trưng của môn học.

Nếu HS chuyển trường giữa năm học sẽ có ảnh hưởng đến việc học do mỗi bộ sách có sự tính toán lộ trình khác nhau. Việc đưa các vần khó vào bài đọc mục đích để HS làm quen dần, không hy vọng có thể nhớ ngay. Việc đó phụ thuộc kỹ thuật biên soạn của từng bộ sách.

Tiếng Việt 1 tập 1 (bộ Chân trời sáng tạo): ở các bài có 2 vần (ví dụ “uc, ưc”), hoặc 3 vần thì GV dạy luôn 2 vần (hoặc 3 vần) rồi mới dạy đọc tiếng, đọc từ khoá; hay dạy như chương trình hiện hành là nhận diện và đọc vần mới? Chương trình hiện hành đang dạy vần “uc” (“kiến trúc”, “bụi trúc”), rồi mới dạy qua vần “ưc” với tiến trình tương tự.

Trả lời: GV có thể tổ chức dạy học theo trình tự nào mình thấy hợp lý nhất, có thể bổ sung các ngữ liệu, tình huống, nội dung, thay đổi trật tự...

Tiếng Việt 1 tập 2 trang 26 (bộ Chân trời sáng tạo): dạy bài Bông hoa niềm vui, đoạn văn dài 118 tiếng. Bình thường GV sẽ viết lên bảng đoạn văn đó. Nhưng đoạn này rất dài, không viết thì trẻ khó tập trung, mà viết thì quá dài. GV cần phải xử lý như thế nào?

Trả lời: Văn bản trong tất cả các SGK Tiếng Việt 1 đã được Bộ GD&ĐT phê duyệt có dung lượng dài hơn SGK hiện hành (130 chữ so với 80 - 100 chữ). Khả năng đọc – viết – nói – nghe của HS đã nâng cao so với 20 năm trước, nên CT mới quy định dài hơn. Các thầy/ cô có thể linh hoạt dùng màn chiếu hoặc ghi lên bảng... tùy ý.

Theo quy định của CT 2018, dung lượng chữ trong các văn bản dài hơn SGK hiện hành. Bài “Bông hoa niềm vui” thuộc giai đoạn Luyện tập tổng hợp, các thầy/ cô không nhất thiết ghi toàn bộ bài đọc lên bảng. Việc tập trung chú ý của HS thuộc về vấn đề quản lí lớp. Đoạn cần ghi để giúp HS luyện đọc kết hợp để HS chú ý, các thầy/ cô có thể dùng máy chiếu PowerPoint, bảng tương tác, máy overhead hoặc ghi lên bảng đoạn cần luyện đọc.

Vì sao Tiếng Việt 1 (Chân trời sáng tạo) bắt đầu từ nói và nghe mà không bắt đầu từ đọc - viết?

Trả lời: Theo quan điểm giao tiếp, việc tổ chức hoạt động dạy học bắt đầu từ việc khai thác kinh nghiệm văn hoá, xã hội, ngôn ngữ sẵn có của trẻ sẽ giúp trẻ hứng thú, tự tin tiếp nhận kiến thức mới – rút ra âm vần cần học, tạo điều kiện cho trẻ chủ động tiếp thu, tránh được cách dạy học “ép” trẻ chấp nhận một cách máy móc của cách dạy buộc trẻ đọc vẹt. Ngoài ra, việc bắt đầu từ năng lực nói - nghe sẵn có của trẻ sẽ không tạo áp lực khi học cho học sinh dân tộc thiểu số và học sinh có năng lực đọc - viết chưa đạt chuẩn. Mặt khác, điều này không mâu thuẫn với cách gọi đọc, viết, nói và nghe của chương trình. Các kĩ năng đọc, viết, nói và nghe mà CT nêu không đồng nhất với trình tự tổ chức các hoạt động dạy học.

Vì sao Tiếng Việt 1 (Chân trời sáng tạo) sử dụng mô hình đánh vần cho tất cả các bài học vần mà không dạy đánh vần từng vần, từng tiếng riêng lẻ?

Trả lời: Sử dụng mô hình đánh vần sẽ giúp HS ghi nhớ tốt hơn, tiết kiệm được thời gian. Ngoài ra, việc sử dụng mô hình đánh vần sẽ góp phần rèn luyện tư duy cho HS. Để thực hiện điều vừa nêu, SGK Tiếng Việt 1 đã phân bố những vần có cùng cấu trúc được học gói gọn trong một tuần – một chủ đề, vd: **an, ăn, ân, on, ôn, ơn, in, un** (nguyên âm đơn và âm cuối n, chủ đề **Bạn bè**, tuần 12), **ap, áp, âp, op, ôp, ơp, ip, up** (nguyên âm đơn và âm cuối p, chủ đề **Lớp em**, tuần 14). Việc sắp xếp gói gọn trong một tuần các tiếng có cùng một mô hình vần tạo điều kiện cho HS suy luận theo tiếng có mô hình tương tự. Nhờ đó vừa tiết kiệm thời gian, vừa rèn luyện kỹ năng phân tích, so sánh, mô phỏng cho HS.

Vì sao Tiếng Việt 1 (Chân trời sáng tạo) cung cấp từ xa lạ với HS như “hoa oải hương” (sách tập 2, bài vần “oai oay”, trang 10) mà không dùng từ quen thuộc với học sinh, chẳng hạn từ “củ khoai”?

Trả lời: Các bài học trong **Tiếng Việt 1 (Chân trời sáng tạo)** được biên soạn theo chủ đề ngay từ các tuần học âm chữ. Việc cung cấp từ “hoa oải hương” nằm trong mạch trường nghĩa của chủ điểm “Ngàn hoa khoe sắc”, thành phố ngàn hoa của bài đọc. Việc cung cấp từ “hoa oải hương” bên cạnh việc theo mạch bài đọc và mạch chủ đề còn nhằm mục đích cung cấp hiểu biết mới cho HS. Với hình ảnh đẹp, chân thực về “hoa oải hương” cùng việc đặt trong mạch như đã nêu sẽ giúp HS thêm hứng thú và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của HS – thích cái mới.

Vì sao Tiếng Việt 1 (Chân trời sáng tạo) sắp xếp bài học theo chủ đề ngay từ tuần đầu tiên?

Trả lời: Việc sắp xếp các bài học âm chữ, vần theo chủ đề giúp HS ghi nhớ kiến thức mới và truy xuất kiến thức đã có tốt hơn, giúp HS phát triển ngôn ngữ tốt hơn. Mặt khác, việc sắp xếp theo một chủ đề với tất cả các mạch kiến thức có liên quan đến nhau ngay trong từng bài học và giữa các bài học trong tuần sẽ giúp HS không phải tiếp nhận lượng tri thức mới vừa quá nhiều vừa thiếu liên quan đến nhau, tạo điều kiện để giúp HS không bị gián đoạn mạch tiếp thu, suy nghĩ và tư duy trong khi học.

Với những văn bản đọc có dung lượng dài, giáo viên sẽ giải quyết như thế nào khi luyện đọc cho HS?

Trả lời: Theo chuẩn CT mới, độ dài các loại văn bản đều tăng so với SGK hiện hành. Thầy cô có thể sử dụng PowerPoint, bảng tương tác, máy chiếu overhead; khuyến khích HS sử dụng SGK vì đọc sách, sử dụng sách là một kỹ năng cần hình thành và rèn luyện cho HS ngay từ lớp một. Ngoài ra, các bài đọc của **Tiếng Việt 1** (bộ Chân trời sáng tạo) còn được thiết kế để phù hợp với trường nhìn của HS ở giai đoạn đầu của năng lực đọc, và với các trường hợp ngắt dòng ngữ nghĩa để hỗ trợ nâng cao tốc độ đọc và khả năng đọc hiểu của HS. Do đó, thầy/ cô có thể chuyển toàn bộ bài đọc đã được thiết kế trong SGK lên PowerPoint hoặc các phương tiện trình chiếu khác miễn đảm bảo được các vấn đề liên quan đến trường nhìn và ngắt dòng ngữ nghĩa nêu trên. Nếu không, các thầy cô có thể chuyển câu, đoạn cần luyện đọc lên các phương tiện trình chiếu hoặc bảng lớp.